

Täysistunto

Tiistai 8.2.2022 klo 13.59—17.53

9. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi valtion eläkerahastosta annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 1/2022 vp

Lähetekeskustelu

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 9. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään valtiovarainvaliokuntaan, jolle talousvaliokunnan on annettava lausunto.

Lähetekeskusteluun varataan enintään 30 minuuttia. Asian käsittelyssä noudatetaan aikataulutettujen asioiden osalta sovittuja menettelytapoja. — Ja nyt, ministeri Saarikko, olkaa hyvä.

Keskustelu

17.34 **Valtiovarainministeri Annika Saarikko** (esittelypuheenvuoro): Kiitos, arvoisa puhemies! Tämä lakiesitys puolestaan ehdottaa korotettavaksi valtion eläkerahastosta valtion eläkemenoihin siirrettävää määrää asteittain tulevaisuudessa aikana, jolloin valtion eläkemenot ovat suurimmillaan. Tavoitteena on myös parantaa rahansiirtojen ennakoitavuutta, mikä osaltaan sitten helpottaa rahaston sijoitusten hoitamista. Valtion eläkejärjestelmän piiriin kuuluvat eläkkeethän maksetaan valtion talousarvion määrärahoista.

Tällä hetkellä 40 prosenttia valtion vuotuisista eläkemenoista saadaan valtion eläkerahastosta. Valtion eläkerahasto on siis valtion talousarvion ulkopuolinen nimenomaan eläkemenojen tasaamiseksi perustettu rahasto, jonka avulla on varauduttu muun muassa ikärakenteen muutoksista aiheutuvaan eläkemenojen kasvuun.

Vuonna 20 valtion eläkerahastosta saatu osuus oli euromääräisenä 1,9 miljardia. Samaan aikaan rahastoon tuloutettiin talousarviosta eläkemaksuina ja muina maksuina noin 1,5 miljardia, eli nettomääräinen siirto rahastosta talousarvioon oli noin 400 miljoonaa euroa. Kun valtion eläkemeno oli vuonna 20 noin 4,8 miljardia, oli rahaston nettosiirron taasaava vaikutus valtion talousarvioon noin 8 prosenttia eläkemenosta.

Arvoisa puhemies! Nyt annetussa hallituksen esityksessä siis ehdotetaan, että valtion eläkerahastosta vuosittain valtion budjettiin siirrettävää määrää nostetaan 40 prosentista 45:een. Lisäksi esitetään 3 prosenttiyksikön lisäsiirtoa sellaisissa tapauksissa, joissa rahaston koko ylittää 25 prosenttia suhteessa valtion eläkevastuuseen kahtena vuotena peräkkäin. Tämä tarkoittaa siis sitä, että rahaston nettomääräinen siirto talousarvioon kasvaisi nykyisestä noin 8 prosentista 30-luvun alkupuolella, reilun kymmenen vuoden päästä, noin 16 prosenttiin eläkemenoista. Näin rahastosta saataisiin varoja valtion eläkemenojen kattamiseen nykyistä enemmän juuri niinä vuosina, kun valtion eläkemenot on arvioitu suurimmiksi.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 5/2022 vp

Valtion talousarvion kannalta rahastosiirron kasvattaminen vähentää muilla tuloilla kattettavaa määrää, eli muiden tekijöiden säilyessä ennallaan rahastosiirron kasvattaminen vähentää vastaavalla määrällä valtion tarvetta käyttää verotuloja, muita maksuja ja nettolainanottoa eläkemenojen kattamiseen. Valtion eläkerahaston kannalta lakimuutos parantaa talousarviosiirron ennakoitavuutta nykytilaan verrattuna, sillä ilman nyt ehdotettavaa muutosta tulisi siirroista talousarvioon päättää vuosittain sen jälkeen, kun rahasto on karttunut täyteen määräänsä. Näin voidaan myös turvata rahaston sijoitusten tuottoa pitkällä aikavälillä.

Arvoisa puhemies! Esityksessä ehdotetaan myös rahaston toimitusjohtajan virkasuhteen keston rajaamista viiteen vuoteen ja kelpoisuusvaatimusten säätämistä lain tasolla, ja samalla vielä ehdotetaan tarkistettavaksi rahaston hallitukselta vaadittavaa sijoitustoiminnan osaamista koskevaa sääntelyä.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin valtiovarainvaliokuntaan, jolle talousvaliokunnan on annettava lausunto.